Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)
***CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication***
Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2016
ISBN: 978-606-8624-17-4
*Section: Language and Discourse*


# FROM THE FOLK MUSIC VOCABULARY IN SĂLAJ

***Denisa Maria Tout***

***PhD Student, "Babeș-Bolyai" University of Cluj-Napoca***

*Abstract: This paper focuses on the local authentic folk aspects in Salaj as well as on the terminology of this domain.*
*The folklore reveals the identity, the psychology, the feelings and the cultural heritage of a region, be it literary, musical or choreographic. Therefore, I intend to analyze the lyrical texts of folk music which reveal feelings of love, need, estrangement, weep, but also songs dedicated to agro-pastoral existence.*
*This category includes the lexical peculiarities of the aforementioned region as well as the sociocultural and anthropological aspects.*
*The linguistic area includes numerous words from the folk music terminology used in Salaj therefore the richness of the material permits us to analyze words and syntagms.*
*Therefore, the paper focuses on this terminology from an etymologic and semantic viewpoint.*

*Keywords: folk music in Sălaj, meaning, notion*

**0.** De-a lungul timpului, sălăjenii şi-au făurit propriul folclor, bogat în creaţii artistice, obiceiuri şi tradiţii populare, asupra căruia şi-au orientat atenţia atât etnografi ai locului, cât şi alţi cercetători. Folclorul, indiferent de natura lui: literar, muzical sau coregrafic, dezvăluie identitatea, psihologia, sentimentele şi zestrea culturală a unei ţări sau a unei regiuni. De pildă, în cadrul folclorului muzical, găsim numeroase doine ale vechiului judeţ Sălaj pe care locuitorii le cântă şi astăzi, fie la bucurie sau la supărare ori la necaz, fie la muncile câmpului ori la nunţi şi la petreceri.

**0.1.** Categoria abordată surprinde, pe de-o parte, unele dintre particularităţile lingvistice ale regiunii în discuţie şi, pe de altă parte, aspectele socioculturale şi antropologice. Astfel, în paginile lucrării, ne vom referi la terminologia folclorului muzical sălăjean, mai ales, din perspectivă etimologică şi lexico-semantică.

**0.2.** Despre existenţa folclorului sălăjean, Leontin Ghergariu constata că „românii din Sălaj – la fel ca românii din alte părţi – şi-au făurit şi ei un folclor pe măsura rosturilor lor istorice de odinioară. În acest folclor, se întâlnesc valori artistice inestimabile care au fost

BDD-A25428 © 2016 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:00:57 UTC)

remarcate de către cei ce au avut ocazia să-l cunoască. [...] Din folclorul sălăjean, cele mai multe creaţii sunt cele lirice, în care poporul şi-a exprimat cu sinceritate uimitoare şi cu multă măiestrie artistică durerea şi bucuriile, veselia şi tristeţea, nemulţumirea şi bărbăţia, cu un cuvânt întreaga gamă de sentimente care i-au frământat sufletul şi prin care a căutat să dea răspunsuri celor mai variate întrebări ridicate de viaţa emoţională. Dragostea, dorul după cei dragi, lipsurile, suferinţele care l-au silit să plece de multe ori printre străini pentru a-şi agonisi existenţa, apoi serviciul militar greu şi umilitor etc., toate aceste le-au exprimat sălăjenii în doinele şi cântecele, numite în partea locului, hori şi în strigăturile zvâcnitoare, numite şi chiuturi, pt'iuturi şi iuituri şi în bocete" (1973, 5-6).

**0.3.** De asemenea, Eugenia Cernea remarca atât aspectele folclorului muzical zonal, cât şi asemănarea acestuia cu regiunea învecinată – Bihorul: „culegerile pe care le-am întreprins în anii 1969-1971, în judeţul Sălaj, zona sub Meseşului şi a Barcăului, ne relevă faptul că Sălajul are un folclor al său specific, o creaţie a sa locală, un stil propriu care îi conferă un colorit aparte, atât atunci când se manifestă prin creaţii proprii, cât şi atunci când integrează stilului local melodii cu o circulaţie de pe arie transilvăneană mai largă. [...] Asemănarea cu Bihorul se referă însă numai la structura melodico-modală; stilul ornamental al cântecelor diferă. Se remarcă în zona sub Meseşului un alt stil vocal de ornamentare, care pare a fi foarte vechi şi rar întâlnit în alte zone din ţară şi care se manifestă printr-o apogiere superioară repetată a sunetelor lungi" (1972, 7-9).

**1.** Din gama largă şi variată a creaţiilor folclorului muzical sălăjean, propunem, spre analiză, câteva cântece de dragoste şi de dor, de jale, de înstrăinare, dar şi unele texte ce vizează obiceiurile sălăjenilor. Melodiile sunt însoţite adesea de formaţia instrumentală alcătuită din muzicanţi numiţi în graiul local *hegheduşi* şi vioara – instrument muzical cunoscut cu denumirea de *hegheadă*. „Formaţia obişnuită este compusă din trei instrumentişti: «primaşul», care cântă la vioara I, «contraşul», care cântă la vioara a II-a, în limbaj lăutăresc numită «contră» şi muzicantul care cântă la «contralău», care este un instrument mai mare decât un violoncel, dar mai mic decât un contrabas" (Cernea 1972, 9-10).

**1.1.** Seria compoziţiilor muzicale se deschide cu doinele de dragoste şi de dor – sentimente omniprezente care răscolesc sufletul omului pe tot parcursul vieţii.

Un cântec vechi, ce surprinde cuvinte locale, este *Prin pădurea rară-n jos*: „Pân pădurea rară-n jos, / Mere badea cel frumos, / Cu boii de ***clocoţăi***, / Cu ruda de ***pipijoi***, / Cu

BDD-A25428 © 2016 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:00:57 UTC)

butuci de mere dulci, / Cu caru' de ***doholean***, / Cu butuci de ***măieran***; / Pântre ***ziţe cărăjele*** / Ş-aşe să duce cu ele" (Cernea 1972, 23).

Următoarea compoziţie muzicală prezintă mândria de a fi fecior sălăjean: „M-o făcut mama pă mine / ***Câtingan*** şi bine, bine; / Subţârel ca bradu-n munte / Să fiu drag la fete multe. / Fetile di pă Sălaj / Aproape tăte mi-s draji! / Da m-oi duce pă su Codru / Ca să-mi văd jocu şi portu, / Să-mi ieu fată cu ***gubiţă***; / Care-i dulce la guriţă" (Mocanu 2004, 116).

Din vechiul judeţ Sălaj, selectăm, spre discuţie, creaţia: „La tătă lumè i-i ciudă, / Pân-ce mă iubesc cu slugă, / Da' io, ***zoala***, n-am ce face / Dacă mie slugă-mi place. / Mai bine-un slugă frumos / Ca ş-on gazdă ***zăhăios***: / C-a sluji o lună-doauă / Şi ş-a face casă noauă; / C-a sluji un an o' doi / Şi ş-a lua car cu boi" (Mocanu 2013, 44).

Ultimele două cântece prezintă dorul – amprenta lăsată de instalarea dragostei – urmat de stările de neliniște: „Cine nu şti ce-i doru, / Doarme noapte ca puiu, / Dorule, bucat-amară, / Ieşi de la mine afară; / Dorule, bucată re, / Ieşi de la inima me. / Dorule, ce ţi-am strâcat / Că mă ţâi robuţ legat? / Nu ţî-i ***bugăt*** de tri ai / De când la inimă-mi stai?" (Ghergariu 1973, 40); „Cine are-n lume drag / Mai mult umblă tăt ***beteag***. / Că dragostile şi doru / Ale îmbolnăvesc omu" (Ghergariu 1973, 41).

**1.1.1.** În cadrul acestor doine de dragoste şi de dor se pot observa, mai ales, cuvintele derivate. Astfel, textele selectate cuprind termenii :

- ***beteag***, de origine maghiară, *beteg*, are sensul 'bolnav' ;
- ***bugăt*** (adv.), cu etimologie necunoscută, are înţelesul de 'destul', 'suficient', 'de ajuns'. După DA I, partea I, termenul provine din magh. *boglya* „căpiţă de fân". Cuvântul apare şi în Maramureş fiind menţionat de Farcaş (2009 b, 139);
- ***câtingan***, cu varianta ***cătingan***, derivă de la cuvântul *cătinel*, are sensurile 'agale', 'încet', 'uşor', 'liniştit' şi provine „din lat. pop. *cautelīnus s. *cautelēnus «cu precauţiune, în mod prevăzător« (din cautēla «prevedere»). Cuvântul s'a simţit, prin etimologie populară, compus din *caute* şi *lenis*. Primul element, *căte*, a fost confundat cu *câta* «puţin» (...) şi astfel s'a format la Megleniţi *căterpu* «repede» (= câta + rău), opus lui *cătelin* «încetişor». După analogia lui *încetinel*, i s'a modificat sensul şi s'a metatezat forma mai veche *cătelin* în *cătinel*, iar prin substituire de sufix, s'a născut *cătinaş*" (DLR II 1940, 212). În privinţa atestării termenului şi a sensului acestuia, „cum însă nici hărţile ALR nu pot ilustra întru totul repartiţia unor forme, în paginile dicţionarelor sau atlaselor lingvistice, am identificat şi alte

BDD-A25428 © 2016 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:00:57 UTC)

variante formale, ceea ce ilustrează dinamica internă, mai ales sufixală, a limbii române. Astfel, la ***încet***, se mai poate adăuga ***încetuleţ***, ***încetuţ***; (...) la ***cătilin***, ***cătenelaş***, ***cătenel***, ***cătineluş***, ***cătineluşel***, ***cătineluţ***, ***cătineluţ***, ***cătinică***" (Chircu 2014, 58). Fiind „ultimul dintre adverbele înregistrate în harta 103 (141), ***câtingan*** (cu derivatele sale), are răspândire unidialectală, caracterizând Crişana. În sudul acestei regiuni, cu excepţia unui punct de anchetă (315 Ciumeghiu/Bihor), se foloseşte ***câtingănaş*** (pct. 305, 320 şi 324), în vest, în est şi în nord-est, ***câtingan***, iar, în nord, se foloseşte ***câtigan*** (pct. 341, 343 şi 345). Aria sa se intersectează, în Ţara Oaşului, cu cea a lui ***cătilin***, prezent în Maramureşul învecinat (Candrea 1906, p. 55)" (Chircu 2014, 60) ;

- ***cărăjele*** reprezintă pluralul lui *cărăjea*, cu originea în tc. *karaga*, înseamnă 'negricios'; şi indică 1. „adj. inv. negru închis, 2. substantivizat *Surliţă, Pestriţă, Caragea* [= pasăre neagră?], 2. subst. «văzdoagă»" (DLR II 1940, 124), 3. 'flori de grădină'. Contextual, în creaţia dată, este relevant sensul al doilea, 'văzdoagă';

- ***clocoţăi*** indică 1. „plantă ierboasă din familia ranunculaceelor, care creşte în Maiu şi Iunie prin păşuni şi prin păduri [...]; 2. Plantă ierboasă din aceeaşi familie, cu flori mari albastre, care creşte în Iunie – Iulie prin lunci, locuri joase, păşuni umede şi năsipoase din marginea pădurilor şi prin mărăcinişuri" (DLR I 1940, 564-565); iar în privinţa etimologiei termenului, aceasta este nesigură ;

- ***doholean*** derivă de la *dohot,* este de origine ucraineană, *dehotĭ*; şi denotă 1. un „lichid vâscos asemănător cu păcura (I, 1), constituit dintr-un amestec de răşini vegetale (extrase din scoarţă sau din lemn de mesteacăn, de pin, de arin sau de fag) şi ulei, întrebuinţat la protecţia cârligelor folosite în pescuitul marin, la uns osiile de la roţile carului, în tratarea unor boli de piele etc. păcură (I, 2)" (DLR IV 2010, 1294), 2. 'floare de pădure';

- ***gubiţă*** derivat de la *gubă* (+ suf. dim. -iţă) – de origine maghiară, *guba* – are sensul 'sarică, manta de lână';

- ***măieran*** (variantă a lui *măghiran*) – cuvânt care trimite la plante desemnează 'plantă erbacee cu flori albe sau roşii şi cu miros plăcut, se foloseşte sub formă de ceai' şi a pătruns în graiurile sălăjene prin intermediul termenului maghiar *majoránna* ;

- ***pipijoi*** provine din *pupezoi* („pupăză" + suf. -oi) şi are sensurile 1. 'bărbătaşul pupezei', 2. fig. 'tânăr uşuratic', 3. (reg.) 'numele mai multor plante erbacee', adică este o 'plantă cu

BDD-A25428 © 2016 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:00:57 UTC)

florile roşii purpurii care se culege primăvara şi este folosită în medicina populară' - ultima accepţie primează în cântecul citat ;

- ***zăhăios*** derivă din vb. *a zăhăi* + suf. -os, provine de la ucr. *zahaity*; şi semnifică 1. 'a hărţui', 2. 'a stingheri, a sâcâi', 3. 'a arunca în dezordine' ;

- ***ziţe***, variantă a subs. viţe, în pronunţie maramureşeană, cu palatalizarea labiodentalei *v* > *z* + *e, i* – fenomen[1] care ne face să credem că acest cântec a fost adus la un moment dat în zonă de un maramureşean, cu pronunţia originară, iar cei ce l-au preluat au păstrat pronunţia. Neînţelegând acest fenomen dialectal specific Maramureşului, Cernea l-a apropiat de numeralul *zece*, ceea ce constituie o eroare care se încadrează în fenomenul etimologiei populare;

- ***zoală***, după Mircea Farcaş (2009, 64), termenul este un derivat regresiv de la vb. a *zoli,* „a înmuia rufele (în vederea spălării)", creat pe teren românesc de la ucr. *золá* (*zolá*)[2] 'cenuşă' + suf. vb. -*i*. (atestat în localitatea Apşa de Jos); de la această activitate care presupune mult efort, este lesne de înţeles evoluţia sensului spre trudă, străduanie[3].

**1.2.** A doua categorie a compoziţiilor muzicale vizează textele de jale construite pe un ton trist şi apăsător, rostite fie la despărţirea îndrăgostiţilor, fie în momentele grele ale vieţii. Din cadrul acestei grupări selectăm, spre discuţie, doar două texte: „Bădiţă, din ce te-ai dus, / Nici am voaie, nici am râs, / Că n-o trecut nici o sară, / Să nu ies plângând afară, / Nici o dalbă dimineaţă, / Să nu vărs lacrămi pă faţă. / Bădiţă, din ce te-ai dus, / ***Barşon*** pă cap nu mi-am pus / Şi nici la ***grumaz*** mărgele, / Nici în ***jejete*** inele, / Bădiţă, de a ta jele" (Ghergariu 1973, 63-64). „Mi să mărită drăguţa / Şi-i rămâne grădinuţa / Şi arată şi ***grăpată***, / Numa' trabă sămânată. / Sămâna-u-aş bosoioc - / M-o lăsat cu mare foc; / Sămâna-u-aş cărăjele – / M-o lăsat cu mare jele" (Mocanu 2013, 44).

**1.2.1.** Lexicul creaţiilor de jale include termenii:

- ***barşon*** – cu etimologie maghiară, *bársony* – semnifică 'catifea', fiind întâlnit şi în regiunea învecinată, Maramureş, „*barşon* «catifea» <magh. *bársony* (ALR II s.n., vol. IV, h. 1207, pct. 353, 362)" (Farcaş 2009b, 131) ;

[1] *Cf*. Farcaş (2009 a, p. 88) şi ALRR – Mar. , vol. II, h. 483.
[2] Vezi Farcaş (2009 b, p. 64) în rusă termenul *zoluşca* "Cenuşăreasa".
[3] Ni se pare aberantă explicaţia lui Mocanu A. (2013, p. 44) care consideră că acest termen are sensul 1. 'zău! ' (interj), câtă vreme, interjecţia *zău* din limba română are drept etimon lat. *deus*;

BDD-A25428 © 2016 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:00:57 UTC)

- ***grăpată***, participiul vb. *a grăpa* (< alb. *grep*), cu sensul ‘a netezi, a mărunţi cu grapa terenul arat’ (v. DLRM s.v.);

- ***grumaz*** - „înrudit cu alb. *grumas* (*gurmas*) «gâtlej»; par a deriva amândouă dintr-un lat. pop. *grumus” (DLR VI 2010, 322) are sensul ‘gât’. După DLRM (s.v.), termenul *grumaz* este moştenit din traco-dacă, fiind regăsit şi în alb. *grumez*;

- ***jejete*** reprezintă forma populară pentru *degete*, ajuns într-o primă formă *dejăte* (cu transformarea lui ĝ > j – caracteristica subdialectului crişean), iar apoi, prin asimilare, *d + j = j + j*.

**1.3.** Următoarea serie de creaţii muzicale le vizează pe cele de înstrăinare cântate atât la plecarea tinerilor în armată – cunoscută în regiune cu denumirea de *cătănie*, cât şi la părăsirea satului sau a ţării. Astfel, tema plecării în armată se regăseşte în compoziţia: „Io mă duc mândră-n ***cătane***, / Tu rămâi şi spală haine; / Spală şi năframa me, / Care-am ***holteit*** cu ie / Şi-o spală cu lăcrămele / Şi-o uscă cu dor şi jele / Şi dacă tu i spăla, / Vină la mine cu ea, / O la mine o trimete / Pă şuieru vântului, / Pă fundu pământului, / Că io-acolo-oi fi culcat / Cu puşca plină la cap, / La picioare tri pistoale, / Vai de a me depărtare” (Ghergariu 1973, 75).

Părăsirea satului este evidenţiată în textul: „Foaie verde de ***sarsău***, / Doru-mi-i de satu meu, / C-am lăsat tri mândre-n el, / Una-n deal şi una-n vale, / Una-n uliţa ce mare, / Ce din deal s-o măritat, / Ce din vale m-o lăsat, / Ce din uliţa ce mare / Nici grije nu mi-o are” (Ghergariu 1973, 71). „De-ai juca ca nuca-n ***ciur***, / La străin tot nu eşti bun; / De-ai juca ca aluna, / Străinu-ţi bagă vina. / Să aibă străinu’ vreme, / Peste mine-ar tăiè lemne; / Să aibă străinu’ rând, / Zău, m-ar ţâne tot flămând” (Mocanu 2013, 47).

**1.3.1.** Reţinem spre analiză şi câţiva termeni ai cântecelor de înstrăinare, cum ar fi:

- ***cătane***, pluralul lui *cătană*, provenit „din ung. *katona*, idem (cu aceeaşi prefacere a lui *o* > *a* ca în sârb. *katana*, slov. pol. *katan*”) (DLR II 1940, 199), însemnând ‘soldat’, ‘militar’;

- ***ciur***, cu etimologie latină – *cibrum* –, acesta denumeşte ‘unealta de cernut neghina, pleava şi gunoiul din cereale, confecţionată din sârmă, fixată pe o ramă circulară de lemn’ ;

- ***holteit*** s-a format de la vb. *a holtei* cu sensul ‘a trăi, a petrece ca holtei’ - ‘bărbat tânăr neînsurat’şi are baza în „rut. *hol’tjai* «om desfrânat», care se ţine numai de chefuri şi duce o viaţă dezordonată” (DLR VI 2010, 402) ;

- ***sarsău*** este varianta lui *sasău* – format din sas[chiu] + suf. -ău, provenit de la magh. *szászfü*; şi denotă ‘saschiu, brebenoc’.

BDD-A25428 © 2016 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:00:57 UTC)

**1.4.** Pe lângă textele care exprimă sentimente, există şi unele melodii care surprind obiceiurile sălăjenilor: „Alăturea cu drumu, / Ară badea cu plugu / Cu doi boi cam ***hedeşei*** / De ţî-i drag să coţ la ei. / Trece mândra p-acoalè / Şi din gură-aşè grăiè: / - Noroc bun, bade, la plug! / Margă-ţ bine boii-n jug! / Margă-ţ boii rumegând / Şi tu, bade, fluierând" (Mocanu 2004, 117). „Io-s cioban la uăi pă munte / Şi-am avut mândruţă multe / Io cioban la uăi am fostu / Bâr, oiţă bâr. / [...] Când răsare sfântu soare / Io-s cu turma pă ***răzoare*** / Mândra vine cu mâncare / Hai mândruţă, hai. / Când răsare mândra lună. / Io-s cu turma la ***mulsură***, / Mândră vine să-i dau gură, / Hai mândruţă hai" (Jecan 2009, 81). „Mândră-i hore secerii, / La culesu grăuli, măi. / Supăratu-i gazda nostu, / C-o vinit soarile-n josu. / De l-ar ajunge cu mâna / L-ar aduce unde-i luna. / Da noi holda uam gătitu / Cunună ne-am împletitu. / Ş-om mere degrabă-n satu, / C-am fo harnici şi-am gătatu. / Cununa trebe udată, / Cu pălincă nu cu apă. / Udaţî-ne cât de tare / Să crească holda mai mare. / Că li fântâna-n ocolu / Iele dorm de să omoru. / Şi li fântâna-n grădină, / S-o culcat di la ***ujină***" (Jecan 2009, 62).

**1.4.1.** Terminologia desprinsă din universul agropastoral al obiceiurilor este compusă din cuvintele:

- ***hedeşei*** reprezintă forma de plural şi varianta lui *hegheş* – cu etimologie maghiară, *hegyes,* care înseamnă 'ascuţit', 'cu coarnele înalte, ascuţite şi date pe spate ca ale caprelor';

- ***mulsură*** este format de la *muls* + suf. –ură şi semnifică 1. 'muls', 2. 'cantitatea de lapte mulsă odată de la o oaie sau de la toate oile din turmă'. Astfel, „obiceiul cel mai complex (ca structură şi amploare a participării), legat de sosirea primăverii, este cel al constituirii turmelor de oi, al începutului anului pastoral. În Sălaj, acest obicei se numeşte «*împreunatul oilor*» şi are ca moment principal «*măsurişul laptelor*», în care, cu unele diferenţe de la un sat la altul, se stabileşte cantitatea de lapte pe care fiecare gospodărie o va primi în timpul anului pastoral. Deşi în majoritatea satelor judeţului Sălaj *«împreunatul oilor»* este o sărbătoare cu semnificaţii strict economice, există totuşi şi unele localităţi în care acest moment care corelat cu o serie de obiceiuri şi credinţe ancorate într-un alt câmp de semnificaţii – cel legat de renaşterea vegetaţiei la începutul primăverii" (Şişeştean 1999, 80) ;

- ***răzoare,*** cu etimon care trimite la bg., sb. *razor,* are sensul (*cf*. DLRM s.v.) 1. 'fâşie îngustă de pământ nearat, servind drept hotar şi potecă între două ogoare', 2. 'loc arat, ogor';

BDD-A25428 © 2016 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:00:57 UTC)

- ***ujină***, cu varianta ***ojină***, provine „din v. sl., scr. *ŭzina* – Ujonă, ojonă < magh. *uzsonna, ozsonna*” (DLR XII 2002, 45) şi indică ‘jumătatea timpului dintre amiază şi asfinţit; gustarea care se ia în acest moment’, CADE trimite la un v. sl. *užina*.

**2.** Bazându-ne pe creaţiile folclorului muzical, am încercat să realizăm un scurt inventar al lexicului sălăjean care s-a dovedit a fi variat, cuprinzând sferele de existenţă ale locuitorilor regiunii cercetate. De asemenea, am trecut în revistă etimologiile termenilor şi am explicat semnificaţiile cuvintelor, raportându-ne, atât la context, cât şi la sensul general al noţiunilor analizate.

**3.** Astfel, în graiurile sălăjene, pe lângă elementele moştenite din latină, se poate observa influenţa limbilor maghiară, slavă şi ucraineană. Cu toate că zona în discuţie nu se află în imediată apropiere cu populaţia de origine slavă, aceste cuvinte împrumutate, alături de cele de origine maghiară, se regăsesc în denumiri de articole de îmbrăcăminte, de unelte agricole, de plante cultivate, de floră şi de faună, respectiv însuşiri omeneşti, imprimând Sălajului o particularitate specifică.

**4.** Prin prezentarea creaţiilor folclorului muzical şi prin urmărirea terminologiei acestui domeniu, am constatat că regiunea analizată are nu numai un folclor propriu, ci, pe cursurile principalelor văi, s-au format graiuri diferite ce oferă zonei un caracter individual şi divers.

## Bibliografie

a) Articole şi studii

BURGHELE, Camelia (2015). *Şapte zile în Ţara Silvaniei. Un exerciţiu de antropologie culturală* – Ediţia a II-a, revizuită şi adăugită –, Zalău, Bucureşti, Editura Caiete Silvane, Editura *Etnologică*

CERNEA, Eugenia (1972). *Folclor muzical din Sălaj*. Zona sub Meseşului şi a Barcăului, Sălaj, Centrul Judeţean de Îndrumare a Creaţiei Populare şi a Mişcării Artistice de Masă

CHIRCU, Adrian (2014). „Adverbul de mod în ALR, I, I şi în ALRM I. harta «Merg încet»” în *Lucrările celui de-al XV-lea Simpozion Internaţional de Dialectologie* (Cluj-Napoca, 13–14 septembrie 2012), Editura Argonaut Scriptor, pp. 51–64

BDD-A25428 © 2016 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:00:57 UTC)

FARCAŞ, Ioan-Mircea (2009a), *Fonomorfologia subdialectului maramureşean,* Nürnberg, Editura Durckzentrum

FARCAŞ, Ioan-Mircea (2009b). *Lexicul subdialectului maramureşean*, Cluj-Napoca, Editura Dacia

GHERGARIU, Leontin (1973). *Folclor literar din Sălaj*, Zalău, Centrul de Îndrumare a Creaţiei Populare şi a Mişcării Artistice de Masă al Judeţului Sălaj

GOIA, Ioan Augustin (1982). *Zona etnografică Meseş,* Bucureşti, Editura Sport – Turism

JECAN, Viorel (2009). *Rămâi sănătos Agriju. Folclor muzical de pe Valea Agrijului*, Zalău, Editura Caiete Silvane

MOCANU, Augustin (2004). *Folclor din Ţara Silvaniei*, Zalău, Editura Caiete Silvane

MOCANU, Augustin (2013). *Folclor Literar din Vechiul Judeţ Sălaj*, Slobozia, Editura Star Tipp

MÓZES, Tereza (1984). *Zona etnografică Crişul Repede,* Bucureşti, Editura Sport-Turism

ŞIŞEŞTEAN, Gheorghe (1999). *Forme tradiţionale de viaţă ţărănească. O cercetare etno-sociologică a zonei Sălajului),* Zalău, Editura Caiete Silvane

TUDOR, Victoria; Augustin TUDOR şi Maria-Gabriela ENGHES (2014). *Elemente de etnografie şi folclorul obiceiurilor din satul Gostila-Sălaj* – studiu monografic, Cluj-Napoca, Editura Risoprint

b) Dicţionare

CANDREA, I.-A şi ADAMESCU, Gh. (1926-1931). *Dicţionarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească”*, Bucureşti, Editura Cartea Românească (DEI)

CSILLAG, Imre şi SZILI, Péter (2002). *Dicţionar român-maghiar, maghiar*-român, Constanţa, Editura Steaua Nordului Constanţa (DRMMR)

OPREA, Ioan *et alii* (2006). *Noul dicţionar universal al limbii române*, Bucureşti, Editura Litera Internaţional (NDULR)

PETROVICI, Emil (coord.) (1956-1972). *Atlasul lingvistic român. Serie nouă,* vol. I-VII (ALR)

*** *Dicţionarul limbii române* (2010), tomurile I-XIX, Bucureşti, Editura Academiei Române (DLR)

*** *Dicţionarul limbii române moderne* (1958), Bucureşti, Editura Academiei (DLRM)

BDD-A25428 © 2016 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 03:00:57 UTC)